

тому також важливе значення має трансформування національної системи контролю в цьому напрямі.

Висновки. На даному етапі розвитку вітчизняна наукова думка надає декілька різних варіантів розуміння поняття внутрішнього фінансового контролю. Багато науковців схильні за основну ознаку розмежування контролю на внутрішній та зовнішній брати відношення об'єкту та суб'єкту контролю.

Окремої уваги заслуговує питання співвідношення таких понять як внутрішній та внутрішньовідомчий фінансовий контроль.

Специфічність внутрішнього державного фінансового контролю полягає в тому, що з одного боку, він відбувається у сфері державних фінансів, тобто в межах однієї ланки фінансової системи, тож об'єкт та суб'єкт контролю можна розглядати як елементи однієї структури. З іншого боку, суб'єкт контролю – спеціалізований орган державного фінансового контролю (в Україні – Державна фінансова інспекція) по відношенню до об'єктів контролю, наприклад, підприємств з часткою державної власності, державних підприємств, інших установ здійснює зовнішній контроль, оскільки внутрішнім контролером по відношенню до перелічених суб'єктів буде внутрішній відділ контролю, внутрішні аудитори тощо.

Тому внутрішній державний фінансовий контроль потребує чіткого визначення, і на нашу думку, його варто розглядати як процес управління державними фінансами, який передбачає перевірку відповідними органами державної влади відповідності діяльності підконтрольного об'єкту визначеним цілям та направлений на виявлення порушень законності, ефективності, економічності, результативності та прозорості використання державних фінансових ресурсів і надання рекомендацій

щодо подолання наслідків таких порушень і недопущення їх повторення в майбутньому.

Важливим аспектом в контексті теоретичного визначення основних понять у сфері контролю, зокрема терміну "внутрішній державний фінансовий контроль" має практичне застосування надбань науки в цій сфері. Адже ефективність функціонування системи державного фінансового контролю залежить від чіткості та обґрунтованості усіх положень та принципів її побудови, які закріплені законодавчо.

Список використаних джерел

1. Дрозд І. К. Державний фінансовий контроль: [навчальний посібник] / І. К. Дрозд, В. О. Шевчук. – К.: ТОВ "Імекс – ЛТД", 2007. – 304 с.
2. Агапцов С. А. Государственный финансовый контроль и бюджетная политика Российского государства / С. А. Агапцов // Финансовый контроль. – 2004. – С. 11-12.
3. Футоранська Ю. М. Окремі аспекти державного регулювання у сфері внутрішнього фінансового контролю в Україні / Ю. М. Футоранська // Финансовый контроль. – 2006. – № 2. – С. 20-23.
4. Невідомий В. І. Перспективи розвитку незалежного фінансового контролю в системі органів державного управління // Сучасний стан та перспективи розвитку державного контролю і аудиту в Україні / [Невідомий В. І.]; за заг. ред. проф. В. Д. Базилевича; зб. праць Всеукраїнської науково-практичної конференції. – К., 2009.
5. Стефанюк І. Б. Методологічні засади функціонування системи державного внутрішнього фінансового контролю в Україні / І. Б. Стефанюк // Фінанси України. – 2011. – № 6. – С. 84 – 102.
6. Закон України "Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні" від 16.10.2012 № 5463-VI [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2939-12>. – Назва з екрана.
7. Проект Закону України "Про державний фінансовий контроль" від 08.02.2008 №2020 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?id=&pf3516=2020&skl=7.
8. Концепція розвитку державного внутрішнього фінансового контролю на період до 2017 року [Електронний ресурс]: Схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24 травня 2005 р. № 158 – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/158-2005-%D1%80>.

Надійшла до редакції 11.08.13

П. Андреев, канд. экон. наук
Председатель Государственной финансовой инспекции Украины, Киев

ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ К ОПРЕДЕЛЕНИЮ ПОНЯТИЯ ВНУТРЕННЕГО ГОСУДАРСТВЕННОГО ФИНАНСОВОГО КОНТРОЛЯ

В статье рассматриваются основные теоретические подходы к определению базовых терминов в сфере внутреннего государственного финансового контроля. Проанализирован категориальный аппарат относительно государственного контроля в мировой практике. Рассмотрены современные тенденции в законодательном определении внутреннего государственного финансового контроля в отечественной системе контроля. Предоставлено собственное определение внутреннего государственного финансового контроля.

Ключевые слова: государственный финансовый контроль; внутренний государственный финансовый контроль; аудит; органы государственного финансового контроля; Государственная финансовая инспекция Украины.

P. Andreev, PhD in Economics
Chairman of the State Financial Inspection of Ukraine, Kyiv

THEORETICAL APPROACHES TO THE DEFINITION OF THE INTERNAL STATE FINANCIAL CONTROL

The main approaches to the definition of basic terms in the field of internal public financial control are studied. The paper provides an analysis of internal control categories in the world. The current trends in the interpretation of these terms in national legislation are underlined. The own definition of the internal state financial control is provided.

Keywords: state financial control; internal state financial control; audit; internal audit; The State Financial Inspection of Ukraine.

JEL R53
УДК 338.49

Л. Блінова, здобувач
КНУ імені Тараса Шевченка, Київ

ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДПРИЄМСТВ ТЕПЛО-, ВОДОПОСТАЧАННЯ ТА ВОДОВІДВЕДЕННЯ УКРАЇНИ

У статті розглядаються інвестиційні потреби підприємств тепло-, водопостачання та водовідведення. Визначено пріоритетні заходи пошуку джерел фінансування для задоволення інвестиційних потреб. Розглянуто найбільш пріоритетні та ефективні джерела фінансування для задоволення інвестиційних потреб для підприємств тепло-, водопостачання та водовідведення

Ключові слова: житлово-комунальне господарство, інвестиції, джерела фінансування, тарифи, фінансові ресурси.

Постановка проблеми. Невідповідність якості послуг, які надаються підприємствами тепло-, водопостачання та водовідведення, сучасним світовим стандар-

там зумовлюється застарілістю та значним зношенням основних засобів галузі. Кардинальна зміна ситуації, що склалася, потребує масштабної модернізації тепломе-

© Блінова Л., 2013

реж, систем водопостачання та водовідведення, яка, в свою чергу, не може бути проведена без визначення адекватних джерел фінансування в довгостроковій перспективі, враховуючи надзвичайно великий обсяг робіт. Важливим аспектом визначення інвестиційного забезпечення модернізаційних процесів є встановлення оптимального співвідношення джерел фінансування з урахуванням регіональних особливостей, що зумовлюється конкретним, специфічним наповненням загальних проблем галузі на місцях.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. У дослідження теоретичних питань інвестиційного забезпечення підприємств в умовах розвитку національної економіки значний вклад внесли відомі вітчизняні науковці Геєць В., Базилевич В., Дука А., Осецький В., Черваньов Д. Окремі практичні аспекти інвестиційної діяльності підприємств житлово-комунального господарства розглядають Качала Т., Колотило І., Полуянов В., Мирошніченко Ю., Филук Г.М. та ін.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Враховуючи вплив зовнішніх та внутрішніх факторів, нестабільність економічної ситуації, що призводять до зміни рівня доступності різних джерел фінансування для забезпечення інвестиційних потреб галузі дана проблематика потребує подальших теоретичних та прикладних досліджень.

Постановка завдання. Основним завданням статті є формування стратегії інвестиційного забезпечення підприємств тепло- та водопостачання з метою підвищення якості житлово-комунальних послуг для всіх верств населення.

Виклад основного матеріалу дослідження. На сьогодні проблема пошуку можливих шляхів залучення інвестицій у збитковий сектор тепло- та водопостачання ускладнюється тим, що Україна з ряду об'єктивних та суб'єктивних причин надзвичайно обмежена в джерелах фінансування інвестиційних проектів на підприємствах житлово-комунального господарства (ЖКГ). Практично, ситуація, яка за ці декілька десятиліть склалася в галузі житлово-комунального господарства в цілому, набула неконтрольованого характеру та вражаючих масштабів:

по-перше, накопичилося величезне відставання у капіталовкладеннях, яке перевищує 10% ВВП (останнім часом дефіцит капіталовкладень у декілька разів перевищує розмір щорічних доходів секторів тепло- і водопостачання);

по-друге, висока енергоємність та енергозатратність галузевого обладнання та потреба його модернізації;

по-третє, застаріла та неефективна система управління й регулювання підприємств на ринку природних монополій;

по-четверте, проблема доступу до державних коштів для компенсування нежиттєздатної фінансової діяльності підприємств ЖКГ [5, с.10].

Особливо слід підкреслити, що одним із факторів, який посилив негативні тенденції на підприємствах тепло- та водопостачання, є неплатежі населення. Щорічно підприємства через відсутність платіжної культури та неплатоспроможність споживачів недоотримують значні кошти. Зокрема, станом на вересень місяць 2013 року заборгованість населення за централізоване опалення і гаряче водопостачання становила 20,0%, за централізоване водопостачання та водовідведення – 18,4% [7]. Це, в свою чергу, призводить до зростання кредиторської заборгованості підприємств галузі.

Крім того, значну роль у фінансовому занепаді підприємств відіграють збиткові тарифи, невраховані технічні втрати, неефективна діяльність комунальних підприємств. Ще однією причиною незадовільного фінансово-

економічного стану підприємств є несприятливі умови для залучення приватних інвестицій. У свою чергу, збитковість підприємств ЖКГ породжує проблему відсутності власних коштів, створює бар'єри для залучення фінансових ресурсів та отримання кредитів, оскільки вказує на низьку кредитоспроможність даних підприємств.

Без сумніву, перераховані проблеми істотно гальмують процеси реформування галузі ЖКГ, не дозволяють залучити потрібний обсяг ресурсів для відновлення фінансової життєздатності підприємств, а також не сприяють досягненню основної мети підприємств тепло- та водопостачання – забезпечення якісного рівня життя населення та задоволення їх першочергових потреб відповідно до світових стандартів.

Передусім, нагадаємо, що за офіційними даними станом на кінець 2012 р. пріоритетні інвестиційні потреби на відновлення підприємств тепlopостачання та водопостачання становили 12 млрд. дол. США, з них 5 млрд. потрібно на відновлення сектору тепlopостачання, інші 7 млрд. на термінові потреби сектору водопостачання та водовідведення [5]. За даними Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері комунальних послуг (Нацкомпослуг), на початок 2013 р. з 179,8 тис. км. водопровідних мереж централізованого питного водопостачання 67,8 тис. км. (38%) знаходилося у край зношеному стані, 111,9 тис. км у задовільному. Протяжність мереж водовідведення по Україні становить 51210,5 км. із них зношеними та аварійними є 18553,2 км. [9].

Тим часом, у 2013 р. з Державного бюджету місцевим бюджетам на капітальний ремонт систем централізованого водопостачання та водовідведення виділено лише 440 млн. грн. [6]. У 2012 році Інститут енергетичних досліджень спільно з Радіо Свобода реалізував проект з дослідження стану вітчизняних тепломереж. За оцінками експертів, на сьогодні в Україні налічується майже 33 тис. кілометрів тепломереж. За приблизними даними на капітальний ремонт та технічне переоснащення тепломагістралей необхідно приблизно 34 млрд. дол. США, або близько 272 млрд. грн. (для порівняння, дохідна частина бюджету минулого року складала 370 млрд. грн. [14]. Отже сучасні реалії вимагають негайних рішень як зі сторони держави, так і з боку самих підприємств тепло- та водопостачання у напрямі пошуку можливих шляхів залучення коштів з метою модернізації підприємств та покращення їх фінансового стану.

Виникає нагальна необхідність формування на загальнодержавному рівні чіткої концепції реформування галузі житлово-комунального господарства. Ця концепція має стати підґрунтям у формуванні ефективної стратегії інвестиційного забезпечення підприємств тепло- та водопостачання, виборі тактики для послідовного та планомірного виходу підприємств на новий ефективний рівень функціонування з використанням всіх можливих фінансових ресурсів.

Як відомо, для забезпечення інвестиційних потреб існує лише два основних джерела фінансування – це власні та запозичені кошти [13, 2]. Залучати кошти підприємства можуть як у приватних структур, банків, іноземних інвесторів, так і у держави. На сьогодні, враховуючи критичну ситуацію, що склалася на підприємствах тепло- та водопостачання, власні кошти не можуть стати ефективним джерелом фінансування. Перспективним джерелом відновлення життєздатності підприємств та задоволення інвестиційних потреб у короткостроковому періоді могла б стати позика держави під невеликі відсотки [5,10]. У цьому випадку важливою умовою є те, що тарифи мають збільшуватися доступними темпами, покривати поточні витрати і витрати на обслуговування боргу, а платежі за такими тарифами

мають стягуватися повністю [5, 14]. Тоді підприємства зможуть контролювати зростання тарифів, при цьому забезпечуючи рівень тарифів і платежів, достатній для покриття поточних витрат та часткового погашення боргу. Крім того, підприємства, продемонструвавши позитивні зрушення у забезпеченні фінансової життєздатності та своєї кредитоспроможності, отримають реальний шанс для комерційної позики.

Проте, аналіз набутого досвіду фінансування інвестиційних потреб галузі свідчить про інше. Наприклад, у 2011 р. фінансування програм Міністерства регіонального розвитку та будівництва в житлово-комунальному секторі було виконано лише на 76,7%, у тому числі три проекти не були профінансовані повністю. За перше півріччя 2012 р. із запланованих у Держбюджеті 1468,9 млн. грн. було виділено лише 282,67 млн. грн., або лише на 19% [9, 79]. Тож, враховуючи нестабільність економічної ситуації державна підтримка галузі не є на сьогодні ефективним джерелом фінансування інвестиційних потреб через порівняно суттєву недостатність коштів, що виділяються з Державного бюджету із існуючими потребами. Участь держави може носити позитивний рушійний характер у випадку створення при Міністерстві Фонду розвитку та модернізації галузі ЖКГ й кредитування під 3-5% річних роботи, спрямовані на розвиток і модернізацію підприємств [4]. Вважаємо, що на сьогодні є більш перспективною позиція Качали Т. Автор пропонує створювати інвестиційні фонди функціонування та розвитку ЖКГ, які будуть самостійною, позавідомчою установою регіонального рівня та діяльність яких здійснюватиметься з використанням новітніх технологій, у тому числі із введенням електронних розрахунків.

Діяльність даних фондів має бути спрямована на мобілізацію та концентрацію засобів для здійснення поточної діяльності, модернізації та розвитку підприємств, а також реформування ЖКГ регіонів; впровадження нових ресурсозберігаючих та енергозберігаючих технологій; забезпечення реабілітації об'єктів, що фізично застарілі та зношені; сприянню розвитку і здійсненню співпраці між містами з обміну досвідом [3]. Джерелом доходів, які в свою чергу будуть направлені на задоволення інвестиційних потреб підприємств галузі ЖКГ, можуть бути:

- платежі абонентів за надані житлово-комунальні послуги;

- цільові бюджетні кошти на здійснення певних проектів. При цьому, на нашу думку, необхідно кардинально змінити механізм розподілу бюджетних коштів. Задовольнити всі вимоги не однієї сотні проектів, які сьогодні потребують інвестиційних ресурсів, не можливо. Тому чітке виокремлення пріоритетних проектів, розробка та впровадження яких знайде в подальшому масове застосування, а також виконання робіт, які убезпечать населення від можливих аварій та катастроф, держава має підтримати та профінансувати в першу чергу [4]. Ці проекти мають бути націлені на створення індивідуальних теплових підстанцій з огляду на їх значну здатність до енергозбереження. Заміна групових підстанцій на індивідуальні дозволить заощадити близько 2 млрд.куб.м природного газу на рік [5]. Пріоритетним питанням залишається також залучення інвестицій у енергозберігаючі технології теплоізоляції будівель;

- кошти Державного бюджету на покриття недоотриманих доходів підприємств для сприяння відновленню підприємствами ЖКГ своєї фінансової життєздатності. У Державному бюджеті на 2013 р. передбачено 5,1 млрд.грн. на погашення заборгованості з різниці у тарифах на теплову енергію, послуги централізованого водопостачання та водовідведення [6];

- коштів, що утворюються в результаті податкових змін та інші джерела.

Перевагою регіональних фондів розвитку та модернізації є конкретні пропозиції місцевих органів самоврядування, які враховують перспективи вирішення зазначених проблем на місцях, можливості створення індивідуальних програм модернізації підприємств галузі та джерел фінансування з урахуванням пріоритетності виконання робіт, їх послідовності, визначення кошторису на здійснення робіт і послуг, виконаних підприємствами та визначенням приблизної структури фінансування. Обов'язковою умовою формування механізму розподілу державних коштів для забезпечення інвестиційних потреб підприємств галузі, на нашу думку, має бути врахування чисельності населення регіонів.

У багатьох країнах з ринковою економікою існують фонди спільного фінансування. Вони формуються, зазвичай, на основі автоматично поновлюваного фонду чи банку облігацій на загальнонаціональному чи регіональному рівні. Спочатку кошти надаються урядом (можлива участь МФУ). У першому випадку кошти позичаються безпосередньо муніципалітетам та їх підприємствам, у другому випадку внески використовуються як забезпечення для отримання приватного капіталу за допомогою розміщення облігацій. Тоді інвестори, купуючи облігації, видані фондом, застраховані від неповернення коштів муніципалітетами [5].

Нещодавно Національна комісія з цінних паперів і фондового ринку України ініціювала законодавчі зміни, які стосуються регулювання випуску облігацій місцевих заповзичень. Іншими словами, урядовці мають намір реформувати ринок муніципальних облігацій [5, с.28]. Ми вважаємо, що з організаційної точки зору, це може стати спрощеним механізмом залучення коштів для забезпечення інвестиційних потреб підприємств. У першу чергу, це дасть можливість спрямувати кошти в ЖКГ та стати джерелом фінансування реформи галузі. На думку експертів, найактивнішими на ринку можуть стати обласні ради, оскільки, отримуючи 25% податків з фізичних осіб міст обласного значення, їх бюджети зможуть витримати таке навантаження та вчасно погашати заборгованості. Фахівці не вважають доцільним запозичення цінних паперів на рівні районних та селищних рад. Якщо говорити про розміщення облігацій, то існує певний мінімум випуску облігацій, який буде виправданий з точки зору витрат. За приблизними розрахунками, мінімальний випуск має складати 10-20 млн. грн., а для ліквідності на вторинному ринку – 50-100 млн. грн. Селищні та районні ради, навіть з великим бюджетом, не зможуть собі дозволити такі значні запозичення. При розміщенні муніципальних облігацій однією з основних проблем є відсутність попиту з боку банківських установ через низьку відсоткову ставку. Разом з тим, станом на 15 квітня 2013 р. емітентами, чії облігації перебувають в обороті, є такі міста як Київ, Запоріжжя, Донецьк, Харків, Черкаси, Луганськ, Луцьк, Бориспіль. Наприклад, у 2012 р. Київ продав свої облігації Укркредитбанку на загальну суму 4,9 млрд. грн., у Запоріжжя муніципальні облігації на суму 50 млн. грн. викупила Укргазбанк під 17,4% річних. Планують розмістити цінні папери муніципалітетів Кременчук, Дніпропетровськ, Вінниця, Львів, Івано-Франківськ [11]. Важливим моментом є те, що стимулювати розвиток місцевих заповзичень може держава, виступивши в ролі гаранта. Тоді навіть при невисоких відсоткових ставках муніципальні облігації стануть більш привабливими для інвесторів [11, 5].

Іншим напрямком вирішення проблем підприємств тепло- та водопостачання, на думку представників Міністерства регіонального розвитку, будівництва та жит-

лово-комунального господарства України, є формування тарифу з урахуванням інвестиційної складової, яка становитиме 15%. Проте, відкритим залишається питання визначення бази для розрахунку цих 15%. Суть механізму полягає в тому, що коли в тариф буде закладена інвестиційна складова за рахунок зменшення собівартості, що, на наш погляд, потребує додаткового обґрунтування механізму практичної реалізації на підприємствах теплопостачання, централізованого водопостачання та водовідведення, інвестор буде зацікавлений впроваджувати інвестиційну програму на даних підприємствах. Ця складова тарифу не буде впливати на зростання тарифу для населення, оскільки вона формуватиметься за рахунок енерго- і ресурсозбереження, що сприятиме одночасній модернізації галузі в напрямі застосування сучасних екотехнологій. Наразі у відповідному міністерстві розглядається питання про введення диференційованої системи тарифів.

Стратегічним завданням, яке стоїть перед підприємствами тепло- та водопостачання, є пошук іноземних інвесторів. Іноземні інвестиції на сьогодні є одним з найбільш перспективних джерел залучення коштів. Разом з тим, враховуючи нестабільну політичну ситуацію та ситуацію, що склалася в галузі, є інвестиційний клімат в Україні є несприятливим. Одним з негативних стримуючих факторів для іноземних інвесторів є недосконала нормативно-правова база, відповідно – значні

ризиків неповернення вкладених коштів. Тим не менше, Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України проводить плідну роботу в напрямі реалізації міжнародних інвестиційних проектів в житлово-комунальній сфері. Так, налагоджена співпраця з залучення інвестицій в ЖКГ, а саме у підприємства тепло-, водопостачання та водовідведення з такими міжнародними фінансовими установами та донорськими організаціями:

1. Європейським банком реконструкції та розвитку (ЄБРР) – на стадії завершення знаходиться проект "Програма інвестицій та розвитку системи водопостачання та очищення м. Запоріжжя" вартістю 28 млн. дол. США;

2. Німецькою установою для відбудови (КФВ) – на стадії ініціації проект "Покращення водозабезпечення м. Чернівці" вартістю 15 млн. євро.

3. Європейським інвестиційним банком (ЄІБ) – на проекти у галузі тепло-, водопостачання та водовідведення заплановано залучення коштів на суму 200 млн. євро;

4. Північним інвестиційним банком (ПІВ) – на стадії ініціації перебуває проект "Встановлення анаеробної споруди для ЛКП "Львівводоканал"" вартістю 11 млн. євро.

У рамках Ініціативи з підвищення енергоефективності та довкілля у Східній Європі, грантова складова на впровадження якої складає 90 млн. євро, розглянуто та рекомендовано до впровадження наступні проекти:

Таблиця 1. Реалізація міжнародних інвестиційних проектів в житлово-комунальній сфері

	Назва установи	Рекомендовані до впровадження проекти
1	ЄБРР	Районне теплопостачання в м. Житомир (5 млн. євро); Енергоефективність в громадських будівлях м. Дніпропетровськ та Одеса (3 млн. євро); Програма просування енергоефективності в житлових будинках (1 млн. євро)
2	ЄІБ	Розвиток системи водопостачання та водовідведення в м. Миколаїв (15,11 млн. євро)
3	НЕФКО	Впровадження програми "Демо – Україна" (0,5 млн. євро).

*Джерело: [12].

Також, у 2011 р. Україна та Швейцарія підписали угоду про надання Україні технічної допомоги приблизно на 18 млн. дол. США. Частина цих коштів буде використана для реалізації проекту у сфері централізованого опалення Вінницької області та впровадження енергозберігаючих технологій (кінцевий термін реалізації – 2014 р.) [8, с.17].

На сьогодні розпочато переговори з міжнародними фінансовими організаціями щодо можливості залучення додаткових кредитних ресурсів у галузь ЖКГ загальною сумою позикових ресурсів 700 млн. дол. США (Міжнародний банк реконструкції та розвитку), 250 млн. дол. США (Європейський інвестиційний банк), 100 млн. дол. США (Північний інвестиційний банк), 75 млн. євро (КФВ). Кошти мають бути використані для реконструкції та розвитку підприємств тепло-, водопостачання та водовідведення, термомодернізації житлового фонду та ін. [12].

Насамперед відзначимо, що підвищення ефективності функціонування підприємств ЖКГ, поліпшення економічних результатів їх діяльності значною мірою залежить від впровадження сучасних ефективних форм господарювання. Однією з таких форм може стати державно-приватне партнерство (Public-Private Partnership, PPP), основною метою реалізації якого є розвиток інфраструктури в інтересах суспільства на основі об'єднання ресурсів і досвіду держави та бізнесу, реалізація суспільно-значимих проектів з найменшими затратами і ризиками за умови надання економічним суб'єктам високоякісних послуг [15]. На сьогодні надзвичайно актуальним завданням залишається створення єдиної концепції розвитку державно-приватного партнерства на житлово-комунальних підприємствах

Висновки та перспективи подальших досліджень. Підсумовуючи вищезазначене, можна зробити висновок, що найбільш пріоритетними та ефективними джерелами фінансування для задоволення інвестиційних потреб на сьогодні для підприємств тепло-, водопостачання та водовідведення є позикові кошти. Ними можуть бути іноземні інвестори, кредити міжнародних фінансових організацій, муніципальні облігації. Ефективність останніх цілком реальна за умови державних гарантій. Створення регіональних інвестиційних фондів функціонування та розвитку ЖКГ як самостійних, позавідомчих установ є одним з перспективних напрямів у формування додаткових доходів для забезпечення конкретних пріоритетних потреб підприємств з урахуванням регіональних особливостей. Найменш перспективним джерелом інвестиційного забезпечення підприємств тепло-, водопостачання та водовідведення з об'єктивних причин на сьогодні є власні кошти.

Україна має сьогодні стати на шлях інвестицій, які будуть направлені на модернізацію реальних секторів економіки з урахуванням інноваційних передових технологій [1], а державні структури взяти орієнтир на обслуговування потреб громадян, яке буде відповідати світовим стандартам.

Список використаних джерел

1. Геєць В. Україна зможе протистояти економічним викликам лише за умови економічного зростання на 5–6% на рік [Електронний ресурс] / В. Геєць – Режим доступу: <http://news.finance.ua/ua/~1/0/all/2010/02/06/186442>. – Назва з екрана.

2. Дука А.П. Теорія та практика інвестиційної діяльності. Інвестування [текст]: [Навч. пос.] / Дука А.П. – К.: Каравела, 2008. – 432 с.

3. Качала Т. Основні напрями вдосконалення механізму залучення інвестицій в ЖКГ на сучасному етапі та оцінка їх ефективності [текст]: /Т. Качала // Економіка України. – 2010. – №9. – С.84-94.

4. Колотило І. Реформування галузі, або вихід із фінансової кризи підприємств житлово-комунального господарства [Електронний ресурс] / І.Колотило – Режим доступу: http://gazeta.dt.ua/social_security/reformuvannya-galuzi-abo-vihid-iz-finansovoyi-krizi-pidpriyemstv-zhitlovo-komunalnogo-gospodarstva-.html. – Назва з екрана.

5. Мирошниченко Ю. Україна: вирішення проблем у тепло- і водопостачанні та водовідведенні [Електронний ресурс] / Ю. Мирошниченко. – Режим доступу: http://esco-ecosys.narod.ru/2010_3/art280.pdf. – Назва з екрана.

6. Закон України "Про Державний бюджет України на 2013 рік" від 25 квітня 2013 р. № 5515-17 // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2013. – №5-6 – ст.60. – Дод. №7 (із змінами та доповненнями) [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт] Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/5515-17>. – Назва з екрана.

7. Заборгованість населення за житлово-комунальні послуги в вересні 2013 р. [Електронний ресурс] // Україна комунальна // Статистика: [сайт] Режим доступу: <http://statistic.jkg-portal.com.ua/ua/statistic/>. – Назва з екрана.

8. Омельченко Т. Мне не приходило слышать жалоб на бизнес-климат Швейцарии [текст] / Т. Омельченко // Бизнес. – 2013. – № 15. – 15 апр. – С. 16-18.

9. Показники аварійного тану мереж централізованого питного водопостачання та водовідведення [Електронний ресурс] // Національна

комісія, що здійснює державне регулювання у сфері комунальних послуг: [сайт] Режим доступу: <http://www.nkr.gov.ua/ukr/nportal/view/947>. – Назва з екрана.

10. Полуянов В. Визначення пріоритетних шляхів фінансування діяльності підприємств житлово-комунального господарства України [текст] / В. Полуянов, М. Головачанська // Комунальне господарство міст. – 2012. – № 106 – 75-82с.

11. Уляницькая А. Город Ок [текст] / А. Уляницькая // Бизнес. – 2013. – № 15. – 15 апр. – С. 28-29.

12. Хуснутдінов О. Роль Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України в реалізації міжнародних проектів у житлово-комунальній сфері [Електронний ресурс] /О. Хуснутдінов. – Режим доступу: http://www.rgd.org.ua/resources/additional_res/Khusnutdinov_O.Y.pdf. – Назва з екрана.

13. Черваньов Д. Менеджмент інвестиційної діяльності підприємств [текст]: [Навч. пос.] Черваньов Д. – К.: Знання-Прес, 2003. – 622 с.

14. Чи мали ви проблеми з теплопостачанням через зношені мережі? – [Електронний ресурс] // Радіо Свобода: [сайт] Режим доступу: <http://www.radiosvoboda.org/content/article/24680670.html/>. – Назва з екрана.

15. Філюк Г. Розвиток державно-приватного партнерства на підприємствах житлово-комунального господарства [текст] / Г.Філюк // Теоретичні та прикладні питання економіки. –2012. – №27. – Т.3. – С. 13–20.

Надійшла до редакції 01.07.13

Л. Блинова, соискатель
КНУ имени Тараса Шевченко, Киев

ФОРМИРОВАНИЕ СТРАТЕГИИ ИНВЕСТИЦИОННОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ ПРЕДПРИЯТИЙ ТЕПЛО-, ВОДОСНАБЖЕНИЯ И ВОДООТВЕДЕНИЯ УКРАИНЫ

В статье рассматриваются инвестиционные потребности предприятий тепло-, водоснабжения и водоотведения. Определены приоритетные меры поиска источников финансирования для удовлетворения инвестиционных потребностей. Рассмотрены наиболее приоритетные и эффективные источники финансирования для удовлетворения инвестиционных потребностей для предприятий тепло-, водоснабжения и водоотведения.

Ключевые слова: жилищно-коммунальное хозяйство, инвестиции, источники финансирования, тарифы, финансовые ресурсы.

L. Blinova, Degree Seekers
Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv

AN INVESTMENT SUPPORT STRATEGY FOR HEAT SUPPLY, WATER-SUPPLY AND OVERFLOW-PIPE ENTERPRISES IN UKRAINE

The investment necessities of heat-supply, water-supply and overflow-pipe enterprises are considered in the article. Priority measures for the search of financial sources to satisfy the investment necessities are determined. The most prior and effective financial sources for satisfaction of investment necessities of heat-supply, water-supply and overflow-pipe enterprises are analyzed. The analysis shows that the creation of regional investment funds of functioning and development of housing and public utilities as independent, non-departmental establishments is one of perspective directions in forming of additional profits for providing the concrete prior necessities of enterprises taking into account regional peculiarities. Disparity of housing services, that are supplied by heat-supply, water-supply and overflow-pipe enterprises, to modern world standards predetermine considerable wear of the fixed assets of industry

Keywords: housing and public services, investments, sources, rates & tariffs, financial resources.

JEL D22, L21
УДК 658:339.137.2

О. Богуславський, канд. екон. наук, доц.
КНУ імені Тараса Шевченка, Київ

КЛАСИФІКАЦІЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДІВ ОЦІНЮВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Стаття присвячена класифікації методів оцінювання конкурентоспроможності підприємств. У статті розглянуто різні підходи до виділення груп показників конкурентоспроможності фірм та проаналізовано можливості їх застосування в Україні.

Ключові слова: методи оцінювання конкурентоспроможності підприємств, показники конкурентоспроможності, класифікація, застосування.

Постановка проблеми. Оцінка рівня конкурентоспроможності є одним з головних етапів створення системи управління конкурентоспроможністю підприємства, розробки стратегій його розвитку та передумовою перемоги у конкурентній боротьбі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням методів оцінки конкурентоспроможності фірм займалися багато зарубіжних і вітчизняних науковців та економістів-практиків: Портер М., Хассі Д., Омаї К., Фатхутдінов Р., Чайнікова Л., Должанський І., Загорна Т., Клименко С., Дуброва О., Барабась Д., Іванов Ю., Грішнова О., Баюра Д., Харченко Т., Гура В. тощо. Ними було проведено дослідження багатьох підприємств різних

країн і галузей, виділено головні критерії, основні показники та методи оцінювання конкурентоспроможності.

Невирішені раніше частини загальної проблеми. У той же час залишаються відкритими питання класифікації різних методів оцінювання конкурентоспроможності підприємств та можливостей їх застосування в Україні.

Мета статті – класифікація методів оцінювання конкурентоспроможності підприємств та виділення особливостей їх застосування в Україні.

Предмет дослідження – методи оцінювання конкурентоспроможності підприємств та напрямки їх використання.